

Raadsvoorstel

Onderwerp Kredietaanvraag fietsenstalling Herestraat

Telnr. 14 050 Bijlagen -

Registratienummer 135366-2025

Classificatie ☒ Openbaar

Portefeuillehouder Broeksma

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: ☒ Maand 7 Jaar 2025

Raad LTA nee: ☐ Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de totale kosten voor de realisatie van de fietsenstalling Herestraat (verbouwing en inrichting) vast te stellen op € 1.060.000,--;
- II. hiervoor een uitvoeringskrediet ter beschikking te stellen van € 1.060.000,-- en dit te dekken uit:
 - a. incidentele bijdragen fietsparkeren (stalling binnenstad zuid en west) jaarschijf 2025 voor € 300.000,--, en jaarschijf 2026 voor € 400.000 en deze te storten in de bekleemde reserve kapitaallasten;
 - b. de aan het uitvoeringskrediet verbonden structurele kapitaallasten van € 71.020,-- als volgt te dekken: € 35.000,-- uit de bovenstaande stortingen in de bekleemde reserve kapitaallasten; € 36.020,-- uit de structurele middelen fietsparkeren (stalling binnenstad zuid en west);
- III. deze investering in 20 jaar af te schrijven;
- IV. een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen ter grootte van € 150.000,-- voor het opstarten van het project Vergroenen entree Herestraat;
- V. de aan het voorbereidingskrediet verbonden structurele kapitaallasten van € 6.300,-- te dekken uit de structurele middelen voor het Programma binnenstad;
- VI. de begroting 2025 op deelprogrammaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

De kelder van C&A pand op de hoek van de Herestraat en het Zuiderdiep leent zich goed voor het realiseren van een inpandige fietsenstalling. Het pand ligt aan de hoofdfietsroute van het Zuiderdiep én aan het begin van het voetgangersgebied van de hoofdwinkelstraat Herestraat.

Naar aanleiding van de herontwikkeling van het pand is de mogelijkheid ontstaan om een groot deel van de kelder te benutten voor een publieke fietsenstalling met circa 500 plaatsen. Hiermee bieden we mensen die met de fiets naar de binnenstad komen ook aan de zuidzijde een mogelijkheid om hun fiets inpandig en beheerd te stallen in plaats van op straat. We herwinnen hiermee openbare ruimte zodat we de binnenstad toegankelijker en groener kunnen maken.

We zitten momenteel in de laatste fase van de gesprekken met de eigenaar over de realisatie van de fietsenstalling. Met onderhavige kredietaanvraag regelen we de daarvoor benodigde middelen. Daarnaast vragen we een voorbereidingskrediet voor de herinrichting en vergroening van de openbare ruimte rondom de stalling.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het herwinnen van de openbare ruimte en stimuleren van duurzame mobiliteit zijn twee belangrijke speerpunten in het coalitieakkoord 2022-2026 “*Het begint in Groningen, voor wat echt van waarde is*”. Zeker voor de binnenstad zijn deze beide punten van groot belang. Het aantal inwoners van de stad en daarmee ook het aantal bezoekers aan de binnenstad groeit. Om ruimte aan deze groei te geven en een aantrekkelijke en toegankelijke stad te blijven willen we openbare ruimte herwinnen en de duurzame mobiliteit, waaronder het gebruik van de fiets, maximaal stimuleren. Door de realisatie van fietsenstallingen dienen we beide doelstellingen: geparkeerde fietsen op straat kunnen inpandig gestald worden én het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd door de beschikbaarheid van aangename en beheerde stallingmogelijkheden.

In het coalitieakkoord hebben we specifiek de ontwikkeling van een fietsenstalling in het zuidelijk deel van de binnenstad benoemd. In het zuidelijk deel van de binnenstad is namelijk nog geen beheerde fietsenstalling aanwezig terwijl hier wel een substantieel tekort aan fietsparkeerplaatsen bestaat. Door hier een inpandige stalling te realiseren lossen we én een deel van dit tekort op én herwinnen we openbare ruimte.

Door het herwinnen van de openbare ruimte kunnen we meerdere van onze ambities en doelen uit het coalitieakkoord realiseren. Onder andere het vergroten van de toegankelijkheid, biodiversiteit en klimaatadaptiviteit zodat er ruimte is om aangenaam te verblijven en ondernemen. Rondom de nieuwe fietsenstalling willen we de daad bij het woord voegen door de openbare ruimte aantrekkelijker te maken, te vergroenen en meer zit- en speelmogelijkheden toe te voegen. Dit sluit naadloos aan op het onderdeel ‘vergroenen entree Herestraat’ van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad.

Kader

Ontwikkeling van de fietsenstalling Herestraat past volledig binnen de relevante beleidsdocumenten en -kaders, waaronder de Mobiliteitsvisie *Groningen goed op weg*, de Fietsstrategie 2015-2025 en ook het door-ontwikkelkader voor de binnenstad *Geleide Groei* en het coalitieakkoord *Het begint in Groningen, voor wat echt van waarde is*.

De *Leidraad voor de openbare ruimte van de binnenstad van Groningen: Nieuwe Stadsruimtes* vormt het kader voor de ontwerpen voor de herinrichting van de openbare ruimte.

Argumenten en afwegingen

Fietsenstalling voldoet aan de belangrijkste eisen en randvoorwaarden

Om het daadwerkelijke gebruik van een fietsenstalling te stimuleren en te optimaliseren zijn een aantal onderdelen van essentieel belang. Zo is het onder meer belangrijk dat een stalling aan een hoofdfietsroute én nabij de eindbestemming van de fietser ligt, dat het overbruggen van een verdiepingsniveau eenvoudig en comfortabel kan en dat het plafond op ruime hoogte is. De plafondhoogte is niet alleen van belang voor het kunnen plaatsen van dubbellaags fietsenrekken, maar ook vanwege het gebruikerscomfort. Met andere woorden, de stalling dient goed toegankelijk, gebruikersvriendelijk en aantrekkelijk te zijn.

Het C&A gebouw voldoet aan deze punten. Het pand ligt aan het begin van het winkelgebied van de Herestraat én aan de (oost-west) hoofdfietsroute van het Zuiderdiep. De entree van de stalling komt in de nieuwe situatie ook aan de Zuiderdiepzijde en gaat vervolgens met een comfortabele fietstrap naar de kelder. De (bestaande) kelder heeft bovendien een plafond op ruime hoogte.

Impressie nieuwe pand, met entree fietsenstalling aan Zuiderdiep (beeld: bureau Rijnboutt)

Er zijn echter ook enkele aspecten waarop deze stallingsmogelijkheid niet volledig aan onze voorkeuren voldoet. Zo komt deze fietsenstalling niet in eigendom van de gemeente, maar maken we langjarige huurafspraken met de eigenaar. Er zijn of komen echter geen alternatieve locaties in de directe omgeving beschikbaar die aan al onze voorkeuren en eisen voldoen. Omdat we nu wel meer fietsparkeerplaatsen willen realiseren en de locatie van de C&A aan de belangrijkste randvoorwaarden voldoet, stellen we voor om deze stalling nu te gaan realiseren. We verwachten binnenkort de gesprekken hierover met de pandeigenaar af te ronden. We sluiten dan een langjarige huurovereenkomst voor minimaal 20 jaar met opties voor verlenging en maken (eenmalige) afspraken over de bouw van de fietsenstalling gerelateerde onderdelen.

Openingstijden in afstemming op de doelgroep (winkelend publiek)

Deze stalling aan de zuidkant van het kernwinkelgebied zal vermoedelijk hoofdzakelijk gebruikt worden door winkelend publiek, personeel en overige bezoekers die overdag de binnenstad bezoeken. De stallingsbehoefte in de late avond en nacht schatten we onder andere vanwege de ligging ten opzichte van het uitgaansgebied relatief laag in. Dit heeft tot gevolg dat een nachtopening minder doelmatig en efficiënt zal zijn: de beheerkosten zijn dan vanwege extra bemensing juist hoog terwijl er relatief weinig van de stalling gebruik gemaakt zal worden.

De openingstijden van de Herestraat stalling zullen daarom afgestemd worden op de primaire doelgroep en aansluiten op de openingstijden van de winkels en daghoreca uit de omgeving. Dit is ook uitgangspunt geweest bij de financiële afspraken hierover in het coalitieakkoord.

Fietsparkeerverbod en handhavingsgebied

Een in pandige en beheerde fietsenstalling combineren we over het algemeen met een parkeerverbodszone rondom de stalling. Dit om het gebruik van de stalling effectief te stimuleren en daarmee de openbare ruimte rondom de stalling daadwerkelijk te herwinnen. Omdat de parkeerdruk al hoog is, denken we in dit geval aan een relatief beperkte parkeerverbodszone in de directe omgeving van de stalling (delen van de Herestraat en Zuiderdiep). Handhaving is vervolgens onlosmakelijk verbonden aan een fietsparkeerverbod op straat. De ervaring leert dat zonder structurele handhaving fietsen alsnog op straat geparkeerd worden.

Voor het bepalen van de exacte fietsparkeerverbodszone en het handhavingsgebied moeten we breder kijken dan enkel de fietsenstalling Herestraat. Andere ontwikkelingen in de omgeving, bijvoorbeeld de herinrichting van de Ooster- en

Gelkingestraat en de grenzen van het huidige handhavingsgebied horen we daarbij ook in ogenschouw te nemen. We willen voorkomen dat er een lappendeken aan handhavingsgebieden en fietsparkeerregels ontstaan.

Afhankelijk van de mate van uitbreiding van het handhavingsgebied voor fietsparkeren zal ook verruiming van de daarvoor bestemde middelen en formatie nodig zijn. Zodra we een concreet voorstel voor het handhavingsgebied hebben uitgewerkt en de bijbehorende kosten in beeld hebben gebracht, komen we met een nieuw voorstel bij u terug. Dit zal naar verwachting vóór het moment van opening van de Herestraat stalling, eind 2026/begin 2027, zijn.

Herinrichting en vergroening openbare ruimte

Doordat er minder fietsen geparkeerd zullen worden in de directe omgeving van de nieuwe stalling, ontstaat de mogelijkheid en ruimte voor herinrichting. We willen hier inzetten op vergroening en het toevoegen van zit- en speelgelegenheden. Dit sluit aan op de onderdelen *vergroening entree Herestraat* en *zitten en spelen in de binnenstad* van het Uitvoeringsprogramma Binnenstad en de *Leidraad Speelnetwerk Binnenstad* welke naar aanleiding van het Initiatiefvoorstel *Spelen in de binnenstad* (2020) ontwikkeld is. Concreet zien we goede mogelijkheden om meer kwaliteit toe te voegen aan het bredere deel van de Herestraat, het stuk tussen de C&A en de Hema. Onder andere met groenvakken, grote(re) bomen en zit- en speelgelegenheden. Deze plek heeft de potentie om meer als verblijfsgebiedje te gaan fungeren. Een plek waar je bijvoorbeeld afsprekt om vervolgens gezamenlijk de stad in te gaan nadat je je fiets in de stalling hebt gezet.

Een andere plek die, na de herontwikkeling van het C&A pand, vraagt om een upgrade is het doodlopende stukje van de Burchtstraat (vanaf de Kleine Gelkingestraat). In de huidige situatie zijn hier veel ‘achterkanten’ en veroorzaken de vele geparkeerde fietsen en auto’s een rommelige uitstraling. In de nieuwe situatie komt hier een secundaire entree naar de winkel en de appartementen en tevens een voetgangersuitgang van de fietsenstalling. Deze nieuwe functies en stromen verdienen een meer uitnodigende openbare ruimte. Samen met de aanliggende (pand)eigenaren willen we daarom (laagdrempelige) mogelijkheden voor verfraaiing en vergroening onderzoeken. Hiermee kunnen we een brug slaan tussen het nieuwe C&A pand en de (nieuwe ingerichte) Gelkingestraat.

Met het voorbereidingskrediet kunnen we ontwerpen voor de beoogde herinrichting uitwerken en bespreken met de belanghebbenden uit de omgeving en andere stakeholders. Naast de directe belanghebbenden zoals eigenaren en ondernemers gaat het bijvoorbeeld ook om belangenorganisaties zoals de GCC en bewonersverenigingen. Insteek is om begin 2027, direct aansluitend op de herontwikkeling van het pand, te starten met de herinrichting van de openbare ruimte. We verwachten daarom medio 2026 bij u terug te komen met een voorlopig ontwerp en aanvraag voor uitvoeringskrediet.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het realiseren van fietsenstallingen wordt door veel inwoners en ondernemers gezien als een oplossing tegen de vele gestalde fietsen op straat. Daarnaast vinden veel bezoekers aan de binnenstad het prettig om hun fiets overdekt en beheerd te kunnen stallen. Met de nieuwe Herestraat stalling wordt dit ook mogelijk aan de zuidzijde van de binnenstad. Ook hebben we de gebruikerservaringen en onze eigen opgedane kennis in de afgelopen jaren bij onze bestaande stallingen vertaald in het programma van eisen voor de inrichting van deze stalling.

Bij de planvorming voor de herinrichting van de openbare ruimte worden belangenorganisaties en directe belanghebbenden betrokken en uitgenodigd.

Financiële consequenties

Fietsenstalling Herestraat

De totale kosten voor de realisatie (verbouwing en inrichting) van de fietsenstalling bedragen € 1.060.000,--. Omdat we de kelder gaan huren, zijn er geen aankoopkosten voor deze stalling. De kosten worden gedekt uit de structurele middelen voor “Fietsparkeren (stalling binnenstad zuid en west)”. Deze middelen zijn vanaf de vaststelling van de gemeentebegroting 2023 beschikbaar. Hierbij is de verdeling als volgt:

- € 300.000,-- incidenteel uit jaarschijf 2025
- € 400.000,-- incidenteel uit jaarschijf 2026
- € 360.000,-- structurele kapitaallasten vanaf 2027 (€ 36.200,-- per jaar)

De begrotingswijziging van de investering is als volgt:

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2025 (x € 1000)						
DIRECTIE:	Stadsontwikkeling					
LOOPTIJD:	2025 - 2027					
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.1 Vervoerswijzen	I	1.060		1.060
Totaal				1.060	-	1.060

De begrotingswijziging voor de exploitatie is als volgt:

BEGROTINGSWIJZIGING EXPLOITATIE 2025 (x € 1000)									
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	inc/str	Lasten	baten	Saldo voor res.mut.	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Saldo na res.mut.
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.1 Vervoerswijzen	I	-300		300	300		0
Totaal				-300	0	300	300	0	0

De investering past niet binnen een standaard categorie in de financiële verordening zoals opgenomen in bijlage 1 van de financiële verordening 2024. Omdat we meer fietsenstallingen hebben en gaan realiseren, kunnen we bij een herziening van de financiële verordening hiervoor een nieuwe categorie toevoegen. Er wordt een huurcontract voor de kelder voor minimaal 20 jaar aangegaan. Afhankelijk van de definitieve afspraken hierover gaat na afloop van het huurcontract het eigendom van de investering over op de verhuurder, daarom schrijven we de investering ook in 20 jaar af. De afschrijving is tevens gebaseerd op een realistische levensduur van het actief. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 71.020,-- per jaar. Deze kapitaallasten zijn bepaald op basis van een rekenrente van 1,7%. Deze kapitaallasten worden voor € 35.000,-- gedekt uit de stortingen van jaarschijf 2025 en jaarschijf 2026 in de beklemd reserve kapitaallasten. Het resterende deel van € 36.020,-- wordt gedekt uit de structurele middelen fietsparkeren (stalling binnenstad zuid en west).

De jaarlijkse huursom maakt samen met de beheer- en onderhoudskosten en de kapitaallasten van de investering onderdeel uit van de (jaarlijkse) exploitatie. De totale kosten voor de exploitatie van de stalling zijn geraamd op € 400.000,- per jaar. Deze jaarlijkse kosten worden gedekt met de structureel beschikbare middelen "Fietsparkeren (stalling binnenstad zuid en west)" van € 400.000,-. Bij het bepalen van de beheerkosten is het uitgangspunt dat er aangesloten wordt op de openingstijden van winkels en daghoreca. De exploitatiekosten worden met ingang van 2027 opgenomen in de begroting van het gemeentelijk Parkeerbedrijf.

Vergroenen entree Herestraat

Ten behoeve van de planuitwerking voor het project Vergroenen entree Herestraat vragen wij u een voorbereidingskrediet toe te kennen van € 150.000,--. Dit krediet wordt gedekt vanuit het programma Binnenstad. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 6.300,--. Het later aan te vragen uitvoeringskrediet voor dit project zal tevens gedekt worden vanuit het programma Binnenstad.

De begrotingswijziging van de investering is als volgt:

BEGROTINGSWIJZIGING INVESTERINGEN 2025 (x € 1000)						
DIRECTIE:	Stadsontwikkeling					
LOOPTIJD:	2025 - 2026					
Programma	Deelprogramma	Beleidsveld	Inc/str	Lasten	baten	Saldo te activeren
01 Economie en Ruimte	01.2 Mobiliteit	01.2.3 Slim en duurzaam	I	150		150
Totaal				150	-	150

Overige consequenties

Zodra uw raad het benodigde uitvoeringskrediet beschikbaar heeft gesteld, kunnen we de afspraken met de pandeigenaar definitief maken. Op dit moment zijn we nog in gesprek met de eigenaar over de laatste uitwerkingen en afspraken over de bouw en huur van stalling. Op basis van de voortgang en samenwerking in de afgelopen periode verwachten we

hierover in de komende maanden overeenstemming te kunnen bereiken. Mocht dit onverhoopt niet het geval blijken te zijn, zullen we u hierover uiteraard informeren.

Vervolg

Na het raadsbesluit op onderhavige kredietaanvraag kunnen we de afspraken met de eigenaar (huur- en realisatie) definitief vastleggen. De eigenaar zorgt er dan voor dat de fietsenstalling conform ons gemeentelijk programma van eisen wordt gerealiseerd tijdens de herontwikkeling van het gehele pand. Na de oplevering, vermoedelijk eind 2026/begin 2027, zetten we vervolgens de puntjes op de i met de binneninrichting en afwerking van de stalling zodat deze volgens de huidige planning in het vroege voorjaar van 2027 kan worden geopend voor gebruik.

Nadat over het voorbereidingskrediet voor de herinrichting is besloten, pakken we de planvorming actief op door ontwerpen te maken en met de omgeving te bespreken. Medio 2026 zullen we de uitkomsten hiervan aan u voorleggen in de vorm van een voorlopig ontwerp inclusief aanvraag voor uitvoeringskrediet.

Lange Termijn Agenda

juli 2025

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

locoburgemeester,
Mirjam Wijnja

secretaris,
Christien Bronda

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.